

Špeciálna príloha

Výhody držiteľov preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (ŤZP a ŤZP/S)

Preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (ŤZP) alebo osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodom (ŤZP/S) schvaľujú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny na základe rozhodnutia (podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia), z ktorého vyplýva, že ide o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím alebo o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na sprievodcu. Držiteľom takéhoto preukazu môžu byť priznané zľavy a výhody v rôznych oblastiach života.

Zľavy a výhody, ktorú je možné uplatniť na základe týchto preukazov nenachádzajú sa v jednom konkrétnom dokumente, ale sú súčasťou rôznych predpisov. Nižšie uvedené informácie sú len relatívne stručným prehľadom možností čerpania výhod rozdelených podľa oblastí.

Oblasť železničnej dopravy

U oboch dopravcov (ZSSK a RJ), ktorí majú uzatvorenú Zmluvu o dopravných službách vo verejnom záujme sú poskytované tieto zľavy:

- zľava 60 % z obyčajného cestovného na Slovensku pre držiteľov preukazu ŤZP alebo ŤZP/S.
- držiteľovi preukazu ŤZP/S je umožnená bezplatná preprava: jeho sprievodcu, vozíka pre imobilného cestujúceho, kočíka pre imobilné dieťa, psa so špeciálnym výcvikom.

• Elektrická plošina umožní jednoduché nastupovanie do vlaku. (Autor: Daniel Šmid)

• Účastníci tábora na výlete bezbariérovou električkou priamo na Štrbské pleso. (Autor: Z archívu OMD v SR)

POZNÁMKA
CARD OF PERSON WITH DISABILITIES

POUČENIE

Strana preukazu treba ohlásiť úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý ho vyhotovil. Držiteľ preukazu je povinný tomuto orgánu ohlásiť zmenu trvalého pobytu a príezvú sídla.
Preukaz je platný len s predloženým **preukazom totožnosti**.
Zneužitie preukazu je trestné.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v

**PREUKAZ
FYZICKEJ OSOBY
S ŤAŽKÝM
ZDRAVOTNÝM
POSTIHNUTÍM
SO SPRIEVODCOM**

* 000000

Fotografia
30 x 40 mm

Držiteľ:

Dátum narodenia:

Trvalý pobyt:
v dňa

Podpis držiteľa preukazu Osoba, ktorá poskytuje úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a podpis oprávnenej osoby

• Zdroj: Internet

Oblasť cestnej dopravy

V autobusovej doprave v súčasnosti nie je v Slovenskej republike legislatívou upravená povinnosť dopravcu poskytovať zľavnené cestovné. V prípade, ak ide o prímestskú alebo mestskú autobusovú dopravu prevádzkovanú na základe zmluvy o službách vo verejnom záujme, každý samosprávny kraj, príp. obec má vlastnú sociálnu politiku, a teda majú dohodnutú s dopravcami vlastnú tarifu a zľavy z cestovného pre vybrané skupiny cestujúcich. Ak ide o komerčnú autobusovú dopravu, ceny nie sú regulované. Poskytovanie zliav je plne v kompetencii dopravcu.

V zmysle zákona o diaľničnej známke sú od úhrady diaľničnej známky oslobodené vozidlá a jazdné súpravy, ktoré sú zaregistrované osobou, ktorá je držiteľom

parkovacieho preukazu. Oslobodenie od úhrady diaľničnej známky vzťahuje na prevádzkovateľa vozidla len v prípade, ak je vozidlo zaregistrované v systéme Národnej diaľničnej spoločnosti (NDS) – oslobodenie teda nie je automatické, ale je schválené na základe žiadosti držiteľa parkovacieho preukazu.

Dôležité: Bez registrácie vozidla u správcu výberu úhrady diaľničnej známky (NDS) a bez následného potvrdenia registrácie nie je možné jazdiť po spoplatnených cestách bez úhrady.

Oblasť bytovej politiky a mestského rozvoja

Zákomom o Štátnom fonde rozvoja bývania sú vytvorené výhodnejšie podmienky pre obstarávanie bytu fyzickou osobou s ŤZP alebo kde je členom domácnosti žiadateľa fyzická osoba s ŤZP a žije v spoločnej domácnosti so žiadateľom aspoň 1 rok.

Pre zabezpečenie bývania pre takúto osobu je možné poskytnúť na obstaranie bytu (výstavbou alebo kúpou novostavby alebo staršieho bytu) úver prostredníctvom Štátneho fondu rozvoja bývania vo výške 100 % obstarávacej ceny bytu, maximálne však 80 000 eur na byt s ročnou úrokovou sadzbou vo výške 1 % a lehotou splatnosti 40 rokov.

Oblasť miestnych daní a miestnych poplatkov za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady splnomocňuje pri miestnych daniach a poplatku za komunálne odpady mestá a obce ako správcov týchto daní a poplatku na

ustanovenie konkrétnych „úľav“ vo všeobecne záväzných nariadeniach (ďalej: VZN) k miestnym daniam a poplatku za komunálne odpady a to konkrétne tak, že:

- správca dane (mestá a obce) môže VZN ustanoviť zníženie dane alebo oslobodiť od dane zo stavieb alebo od dane z bytov stavby na bývanie, byty, garáže a nebytové priestory v bytových domoch vo vlastníctve držiteľov preukazu fyzickej osoby s ŤZP alebo ŤZP/S,
- obec môže ustanoviť VZN zníženie poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady pre držiteľov preukazu fyzickej osoby s ŤZP alebo ŤZP/S.

Oblasť súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov

V súdnych poplatkoch podľa zákona o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov je oslobodené súdne konanie vo veciach peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, preukazu fyzickej osoby s ŤZP, preukazu fyzickej osoby s ŤZP/S, parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím.

Oblasť správnych poplatkov

V správnych poplatkoch sú oslobodené úkony súvisiace s vykonávaním všeobecne záväzných právnych predpisov o sociálnom zabezpečení vrátane dôchodkového zabezpečenia, nemocenského zabezpečenia, sociálneho poistenia, starobného dôchodku, doplnkového dôchodkového sporenia, štátnych sociálnych dávok a sociálnej pomoci. Ďalšie oslobodenia pre osoby, ktoré sú

držiteľmi preukazu fyzickej osoby s ŤZP, sú uvedené priamo v jednotlivých položkách sadzobníka správnych poplatkov, ktorých ustanovenia vyplývajú z predpisov jednotlivých rezortov. Napríklad v poznámke 1 k položke 65, podľa ktorej sa poplatok zníži o 50 %, najviac však o 100 eur pri zápise držiteľa motorového vozidla pre držiteľa preukazu fyzickej osoby s ŤZP a preukazu fyzickej osoby s ŤZP/S.

Ostatné oblasti (používanie elektronickej registračnej pokladnice, záložné právo, oslobodenie od cla)

Zo zákona o používaní elektronickej registračnej pokladnice a o zmene a doplnení zákona o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím je udelená výnimka z používania elektronickej registračnej pokladnice alebo pokladnice e-kasa klient pri evidencii prijatých tržieb.

Podľa zákona „daňový poriadok“ záložné právo nemožno zriadiť k ortopedickým pomôckam a kompenzačným pomôckam vrátane osobného motorového vozidla osoby s ŤZP.

Podľa nariadenia Rady (ES) č. 1186/2009 zo 16. novembra 2009 ustanovujúce systém Spoločenstva pre oslobodenie od cla konkrétne oslobodenie od dovozného cla upravuje Kapitola XVII Tovar pre charitatívne alebo dobročinné organizácie: tovar určený pre nevidiacich a inak telesne postihnuté osoby (články 61 až 73).

Oblasť energetiky

Zákon o energetike definuje osoby s ŤZP, ako „zraniteľný odberateľ“. Zraniteľným

odberateľom elektriny v domácnosti je odberateľ elektriny v domácnosti, ktorého životné funkcie sú závislé od odberu elektriny alebo ktorý je ťažko zdravotne postihnutý a elektrinu využíva na vykurovanie a túto skutočnosť oznámil a preukázal sám alebo prostredníctvom svojho dodávateľa elektriny prevádzkovateľovi distribučnej sústavy, do ktorej je jeho odberné miesto pripojené, spôsobom uvedeným v pravidlách trhu.

Zraniteľným odberateľom plynu v domácnosti je odberateľ plynu v domácnosti, ktorý je ťažko zdravotne postihnutý a plyn využíva na kúrenie a ktorý túto skutočnosť oznámil a preukázal sám alebo prostredníctvom svojho dodávateľa plynu prevádzkovateľovi distribučnej siete, do ktorej je jeho odberné miesto pripojené, spôsobom uvedeným v pravidlách trhu.

Títo zraniteľní zákazníci nemôžu mať prerušenie dodávky plynu počas krízovej situácie. Prevádzkovatelia distribučnej sústavy a distribučnej siete musia pri tom takýchto spotrebiteľov evidovať.

Oblasť úhrady za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska

V zmysle zákona o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska (ďalej iba „zákon o úhrade“) je platiteľ úhrady, ktorý žije v domácnosti s fyzickou osobou s ŤZP, ktorá má na adrese tohto odberného miesta trvalý pobyt, alebo sám je fyzickou osobou s ŤZP a vznik tejto skutočnosti oznámi a zároveň preukáže vyberateľovi úhrady podľa zákona o úhrade oslobodený od povinnosti platiť úhradu; táto úľava zodpovedá výške

100% úhrady so základnou sadzbou 4,64 eura mesačne. Nárok na oslobodenie od platenia úhrady vzniká platiteľovi až po oznámení a preukázaní skutočností zakladajúcich nárok na oslobodenie od platenia úhrady vyberateľovi úhrady, ktorým je Rozhlas a televízia Slovenska, a to od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom platiteľ oznámil a preukázal vznik tohto nároku.

Pozn: Bližšie informácie o oslobodení od platenia úhrady z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, ako napríklad zoznam dokladov potrebných na preukázanie skutočnosti zakladajúcej nárok na oslobodenia od platenia, sú dostupné na internetovej stránke vyberateľa úhrady www.uhrady.rtv.s.sk.

Zľavy poskytované organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry SR

Zľavy môžu byť poskytnuté od niekoľkých percent až po odpustenie celého vstupného, prípadne v rôznych kombináciách, kedy je vstupné odpustené iba pre sprievodcu, a preto sa o jej výške informujte vopred.

- Bibiana, medzinárodný dom umenia pre deti
- Divadelný ústav
- Divadlo Nová scéna
- Hudobné centrum
- Literárne informačné centrum
- Múzeum Slovenského národného povstania
- Národné osvetové centrum – napríklad na podujatia Scénická žatva, festival Východná a pod.
- Pamiatkový úrad Slovenskej republiky
- Slovenská filharmónia
- Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči
- Slovenská národná galéria
- Slovenská národná knižnica
- Slovenská ústredná hviezdáreň
- Slovenské centrum dizajnu
- Slovenské národné divadlo
- Slovenské národné múzeum – zľavy poskytuje aj vo svojich organizačných zložkách: Riaditeľstvo, Prírodovedné múzeum, Historické múzeum, Archeologické múzeum, Múzeum kultúry karpatských Nemcov, Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku, Múzeum Židovskej kultúry, Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku, Múzeum Ľudovíta Štúra, Múzeum Slovenských národných rád, Múzeum Betliar, Múzeum rusínskej kultúry a v rámci Múzeí v Martine (Etnografické múzeum, Múzeum Andreja Kmeťa, Múzeum slovenskej dediny, Múzeum Martina Benku, Múzeum kultúry Čechov na Slovensku, Múzeum kultúry Rómov na Slovensku). Múzeum bábkarských kultúr a hračiek, Múzeum ukrajinskej kultúry, Múzeum Červený kameň, Múzeum Bojnice, Spišské múzeum.
- Slovenské technické múzeum – vo všetkých svojich múzeách, pobočkách a vysunutých expozíciách
- Slovenský filmový ústav – Kino Lumière
- Slovenský ľudový umelecký kolektív
- Štátna filharmónia Košice
- Štátna opera
- Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici, v Košiciach a v Prešove
- Štátne divadlo Košice
- Štátny komorný orchester Žilina
- Tanečné divadlo Ifjú Szivek
- Umelecký súbor Lúčnica

- Dom umenia Piešťany
- Univerzitná knižnica v Bratislave
- Ústredie ľudovej umeleckej výroby

Zlavy poskytované organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

- Národný žrebčín Topolčianky, š.p. – informácie ohľadom cien sa nachádzajú na internetovej stránke: <http://www.nztopolcianky.sk/cennik/prehliadky>
- Závodisko, š.p.
- Štátne lesy TATRANSKÉHO NÁRODNÉHO PARKU V TATRANSKEJ LOMNICI:
 - Múzeum TANAPu – informácie ohľadom cien sa nachádzajú na internetovej stránke: <https://www.lesytanap.sk/sk/pre-navstevnikov/muzeum-tanapu/>
 - Botanická záhrada – Expozícia Tatranskej prírody - informácie ohľadom cien sa nachádzajú na internetovej stránke: <https://www.lesytanap.sk/sk/pre-navstevnikov/botanicka-zahrada/>
 - Štátne lesy Tatranského národného parku v Tatranskej Lomnici v spolupráci so spoločnosťou Hartmann-Rico v rámci projektu TATRY BEZ BARIER sprístupňujú sieť značkových chodníkov ľuďom so zníženou schopnosťou pohybu v prostredí Tatranského a Pieninského národného parku: <https://www.lesytanap.sk/sk/tatry-bez-barier/#8>
 - Lesy Slovenskej republiky, š.p. – Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene
 - Agrokomplex Národné výstavisko, š.p.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR ustanovuje možnosť

kompetenciu zriaďovateľom škôl/školských zariadení určiť všeobecne záväzným nariadením výšku poplatkov/príspevkov napr. na čiastočnú úhradu výdavkov na štúdium v základných umeleckých školách zriadených obcou alebo samosprávnym krajom, mesačného na čiastočnú úhradu výdavkov za pobyt dieťaťa v materskej škole zriadenej obcou a pod.

Z úrovne niektorých organizácií rezortu školstva (<https://www.minedu.sk/organizacie-rezortu/>) sú osobám, ktoré sú držiteľmi preukazu fyzickej osoby s ŤZP alebo ŤZP/S poskytované zľavy/výhody.

- Centrum vedecko-technických informácií SR – Aurelium (zážitkové centrum vedy - <https://aurelium.sk/cennik/>; Ďalšie možnosti sú zverejnené v časti Popularizácia vedy - <https://www.cvtisr.sk>
- IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže - https://www.iuventa.sk/files/cennik%20plavaren_03062019.pdf
- Múzeum špeciálnej pedagogiky v Levoči - <https://msslevoca.sk/kontakty/vstupne/>
- Múzeum školstva a pedagogiky - <http://www.msap.sk/index.php>
- Dom speváckeho zboru slovenských učiteľov - <https://www.dszsu.sk/sluzby/cennik>

Ministerstvo vnútra SR

Správne poplatky ako aj oslobodenia od správnych poplatkov za jednotlivé doklady sa vyberajú v zmysle **Sadzobníka správnych poplatkov**, ktorý tvorí prílohu k zákonu NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správnych poplatkoch“). Oslobodenie

sa týka rôznych oblastí, ako napríklad vydávaniu dokladov a ďalšej agendy:

- občiansky preukaz
- cestovný pas
- vodičský preukaz
- oslobodenia a zľavy za agendu evidencie vozidiel
- hlásenia pobytu občanov
- osvedčenia listín a podpisov na listinách – možnosť vykonania mimo úradnej miestnosti, napríklad v domácnosti alebo v zariadení sociálnych služieb, kde sa osoba s ŤZP zdržiava;
- postup uzavretia manželstva – ak snúbenci požiadajú matričný úrad z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia jedného z nich o vykonanie slávnostného prehlásenia o uzavretí manželstva na inom vhodnom mieste, konajúci matričný úrad vykoná obrad podľa želania snúbencov a podľa okolností v domácom prostredí, v nemocnici, v sociálnom zariadení a pod.

Ministerstvo zdravotníctva SR

Ministerstvo zdravotníctva SR poskytuje výhody/zľavy držiteľom preukazu osôb s ťažkým zdravotným postihnutím alebo preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom v zmysle zákona o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.

Ministerstvo životného prostredia SR

Zoznam inštitúcií v pôsobnosti rezortu životného prostredia poskytujúce zľavy pre držiteľov preukazu fyzickej osoby s ŤZP alebo ŤZP/S:

- ZOO Bojnice
- Slovenské banské múzeum – Banské múzeum v prírode (len povrchová expozícia), Starý zámok, Nový zámok, Berggericht-Mineralogická expozícia, Kammerhof-Banístvo na Slovensku, Galéria Jozefa Kollára, Expozícia uhoľného baníctva na Slovensku (Handlová),
- Štátna ochrana prírody SR (Slovenská správa jaskýň) – sprístupnené jaskyne,
- Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva (expozície múzea a rozhľadňa múzea)

Zároveň viaceré organizácie v pôsobnosti rezortu životného prostredia vybudovali a disponujú bezbariérovými chodníkmi a prístupom k expozíciám, konkrétne Národná zoologická záhrada v Bojniciach, niektoré národné parky a Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva.

Zdroj informácií:

Plná verzia dokumentu s odkazmi na ustanovenia zákonov sa nachádza na stránke Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/kontaktne-miesto-prava-osob-so-zdravotnym-postihnutim/>

Názov dokumentu: Zoznam zliav pre držiteľov preukazu ŤZP/ŤZP-S

PRE POTREBY OZVENY MATERIÁL
SPRACOVAL A SKRÁTIL TIBOR KÖBÖL.